T091 ATĐ 3 (20) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q19-Tạp Uẩn-Luận về Trí

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 19 1

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA QUYEÅN 19

LUAÄN VEÀ TRÍ (Phaàn 11)

Taø kieán cuûa coõi Duïc do kieán Khoå - Taäp maø ñoaïn, coù theå duyeân vôùi Khoå - Taäp cuûa ba coõi maø khoâng phaûi laø cuøng neân luùc, nghóa laø saùt-na khaùc duyeân vôùi coõi Duïc, saùt-na khaùc duyeân vôùi coõi Saéc - Voâ saéc. Hoûi: Vì sao khoâng duyeân vôùi ba coõi trong neân saùt-na, hoaëc laø Khoå - hoaëc laø Taäp? Ñaùp: Taø kieán aáy duyeân vôùi coõi Duïc cuõng laø tuøy taêng, maø duyeân vôùi coõi Saéc - Voâ saéc thì khoâng tuøy taêng. Hoûi: Vì sao taø kieán aáy duyeân vôùi coõi Duïc cuõng tuøy taêng, nhöng duyeân vôùi coõi Saéc - Voâ saéc thì khoâng tuøy taêng? Ñaùp: Bôûi vì coõi Duïc laø nôi tuøy taêng cuûa noù, coõi Saéc -Voâ saéc khoâng phaûi laø nôi tuøy taêng cuûa noù. Laïi nöõa, coõi Duïc laø nhaø ôû cuûa noù, coõi Saéc - Voâ saéc khoâng phaûi laø nhaø ôû cuûa noù. Laïi nöõa, coõi Duïc coù quaû ñaúng löu-dò thuïc cuûa noù, coõi Saéc-Voâ saéc khoâng coù quaû ñaêng löu-dò thuïc cuûa noù. Laïi nöõa, coõi Duïc coù quaû bieán haønh thuoäc naêm Boä cuûa noù, coõi Saéc-Voâ saéc khoâng coù quaû bieán haønh thuoäc naêm boä cuûa noù. Laïi nöõa, coõi Duïc khoâng coù phaùp ñoái trò taän cuøng vôùi noù. Laïi nöõa, neáu taø kieán aáy duyeân vôùi ba coõi ngay trong neân saùt- na, hoaëc laø Khoå-hoaëc laø Taäp, thì laøm sao maø duyeân ñöôïc. Bôûi vì neáu duyeân vôùi coõi Duïc thì tuøy taêng, duyeân vôùi coõi Saéc-Voâ saéc cuõng nhö vaäy chaêng? Hay laø nhö duyeân vôùi coõi Saéc-Voâ saéc laø khoâng tuøy taêng, duyeân vôùi coõi Duïc cuõng nhö vaäy chaêng? Giaû söû nhö vaäy thì coù gì sai? Neáu nhö duyeân vôùi coõi Duïc thì tuøy taêng, duyeân vôùi coõi Saéc-Voâ saéc cuõng nhö vaäy thì Giôùi (coõi) phaûi taïp loaïn. Neáu nhö duyeân vôùi coõi Saéc-Voâ saéc laø khoâng tuøy taêng, duyeân vôùi coõi Duïc cuõng nhö vaäy thì khoâng hôïp lyù, bôûi vì khoâng coù phieàn naõo naøo duyeân vôùi phaùp cuûa coõi mình maø khoâng coù

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 19 2 ñaày ñuû hai tuøy taêng laø sôû duyeân vaø töông öng, cho neân vôùi phaùp cuûa ñòa mình thì nhaát ñònh phaûi coù ñuû sôû duyeân vaø töông öng. Neáu ngay trong neân saùt-na duyeân

vôùi ba coõi hoaëc laø Khoå-hoaëc laø Taäp, ñoái vôùi caûnh sôû duyeân coù loaïi laø tuøy taêng-coù loaïi khoâng tuøy taêng, thì cuõng phaûi ñoái vôùi phaùp töông öng coù loaïi laø tuøy taêng-coù loaïi khoâng tuøy taêng, vaäy thì traùi vôùi lyù cuûa nhaân naøy maø cuõng laøm hoûng phaùp töông öng, ñöøng coù sai laàm naøy! Vì vaäy duyeân vôùi coõi mình vaø coõi khaùc theo thôøi gian khaùc nhau, ñoái vôùi lyù kheùo ñöôïc thaønh laäp. Nhö vaäy, taø kieán cuûa tónh löï thöù nhaát do kieán Khoå-Taäp maø ñoaïn, coù theå duyeân vôùi Khoå-Taäp cuûa taùm ñòa maø khoâng phaûi laø cuøng neân luùc, nghóa laø saùt-na khaùc duyeân vôùi tónh löï thöù nhaát, saùt-na khaùc duyeân vôùi baûy ñòa treân; nhö vaäy cho ñeán taø kieán cuûa Voâ sôû höõu xöù do kieán Khoå-Taäp maø ñoaïn, coù theå duyeân vôùi Khoå-Taäp cuûa hai ñòa maø khoâng phaûi laø cuøng neân luùc, nghóa laø saùt-na khaùc duyeân vôùi ñòa mình, saùt-na khaùc duyeân vôùi ñòa treân. Taø kieán cuûa Phi töôûng phi phi töôûng xöù do kieán Khoå-Taäp maø ñoaïn chæ duyeân vôùi Khoå-Taäp cuûa ñòa mình. Taø kieán cuûa coõi Duïc do kieán Dieät maø ñoaïn chæ duyeân vôùi caùc haønh Dieät cuûa coõi Duïc. Hoûi: Vì sao taø kieán cuûa coõi Duïc do kieán Khoå-Taäp maø ñoaïn coù theå duyeâ vôùi Khoå-Taäp cuûa ba coõi, nhöng taø kieán do kieán Dieät maø ñoaïn cuûa coõi Duïc chæ coù theå duyeân vôùi caùc haønh dieät cuûa coõi Duïc? Ñaùp: Hieáp Toân giaû noùi: ” Neáu nhö phaùp cuûa coõi Duïc do aùi maø ñaém tröôùc thaân kieán roài chaáp laøm Ngaõ vaø Ngaõ sôû, thì caùc phaùp dieät naøy phaûi laø sôû duyeân cuûa taø kieán do kieán Dieät maø ñoaïn thuoäc coõi Duïc, chöù khoâng phaûi laø phòeàn naõo cuûa noù coù theå duyeân vôùi coõi khaùc”. ÔÛ ñaây cuõng nhö vaäy. Coù ngöôøi noùi: Khoå-Taäp laø phaùp höõu vi, ñòa mình vaø ñòa khaùc laàn löôïc chuyeån tieáp daãn daét nhau, cho neân taø kieán aáy coù theå duyeân vôùi ñòa khaùc; Dieät ñeá laø voâ vi, ñòa mình vaø ñòa khaùc khoâng coù nghóa daãn daét nhau, cho neân taø kieán aáy khoâng duyeân vôùi ñòa khaùc. Nhö vaäy, taø kieán do kieán Dieät maø ñoaïn cuûa tónh löï thöù nhaát, chæ duyeân vôùi caùc haønh dieät cuûa tónh löï thöù nhaát; cho ñeán taø kieán do kieán Dieät maø ñoaïn cuûa Phi töôûng phi phi töôûng xöù. Taø kieán do kieán Ñaïo maø ñoaïn cuûa coõi Duïc, chæ duyeân vôùi caùc haønh ñoái trò cuûa coõi Duïc. Hoûi: Vì sao taø kieán do kieán Khoå-Taäp maø ñoaïn cuûa coõi Duïc coù theå duyeân voái Khoå-Taäp cuûa ba coõi, nhöng taø kieán do kieán Ñaïo maø ñoaïn cuûa coõi Duïc chæ coù theå duyeân vôùi caùc haønh ñoái trò cuûa coõi Duïc? Ñaùp: Hieáp Toân giaû noùi: “ Neáu nhö phaùp cuûa coõi Duïc do aùi maø ñaém tröôùc thaân kieán roài chaáp laøm Ngaõ vaø Ngaõ sôû, thì phaùp ñoái trò naøy phaûi laø sôû duyeân cuûa taø kieán do kieán Ñaïo maø ñoaïn thuoäc coõi Duïc, chöù khoâng phaûi laø phieàn naõo cuûa noù coù theå duyeân vôùi coõi khaùc”. ÔÛ ñaây cuõng nhö

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 19 331

vaäy. Coù ngöôøi noùi: Sôû duyeân cuûa taø kieán do kieán Khoå-Taäp maø ñoaïn thuoäc coõi Duïc, bôûi vì khoâng phaûi laø ñoái trò cho neân coù theå duyeân vôùi ñòa khaùc; sôû duyeân cuûa taø kieán do kieán Ñaïo maø ñoaïn thuoäc coõi Duïc, bôûi vì chính laø ñoái trò cho neân khoâng coù theå duyeân vôùi phaùp ñoái trò cuûa ñòa khaùc. Trong naøy coù ngöôøi noùi: Taø kieán do kieán Ñaïo maø ñoaïn cuûa coõi

Duïc, chæ duyeân vôùi phaåm Ñaïo cuûa Phaùp trí vaø Vò chí ñònh, bôûi vì chæ coù nôi aáy laø phaùp ñoái trò ñeå ñoaïn taø kieán naøy. Lôøi bình: Caàn phaûi ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Bôûi vì coù theå duyeân vôùi phaåm Ñaïo cuûa phaùp trí thuoäc saùu ñòa coù chuûng loaïi nhö nhau, ñeàu laø phaùp ñoái trò huûy hoaïi cuûa coõi Duïc. Nhö vaäy, taø kieán do kieán Ñaïo maø ñoaïn cuûa tónh löï thöù nhaát, coù theå duyeân vôùi phaåm Ñaïo cuûa loaïi trí thuoäc chín ñòa, cho ñeán taø kieán do kieán Ñaïo maø ñoaïn cuûa Phi töôûng phi phi töôûng xöù, coù theå duyeân vôùi phaåm Ñaïo cuûa loaïi trí thuoäc chín ñòa. Hoûi: Vì sao taø kieán do kieán Dieät maø ñoaïn chæ coù theå duyeân vôùi caùc haønh dieät cuûa ñòa mình, nhöng taø kieán do kieán Ñaïo maø ñoaïn laïi coù theå duyeân vôùi phaåm Ñaïo cuûa phaùp trí thuoäc saùu ñòa, hoaëc laø duyeân vôùi phaåm Ñaïo cuûa Loaïi trí thuoäc chín ñòa? Ñaùp: Bôûi vì haønh dieät cuûa ñòa mình vaø ñòa khaùc khoâng phaûi laø nhaân laàn löôïc chuyeån tieáp, maø Thaùnh ñaïo cuûa nhieàu ñòa laøm nhaân cho nhau. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì phaåm Ñaïo cuûa phaùp trí vaø Loaïi trí cuõng laøm nhaân cho nhau, vì sao taø kieán do kieán Ñaïo maø ñoaïn khoâng duyeân vôùi taát caû? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Taø kieán do kieán Ñaïo maø ñoaïn cuõng coù theå duyeân vôùi toaøn boä phaåm Ñaïo cuûa phaùp trí vaø Loaïi trí, bôûi vì laøm nhaân cho nhau, vì vaäy phaåm Ñaïo cuûa phaùp trí cuõng coù theå ñoái trò taø kieán cuûa hai coõi treân. Lôøi bình: Ngöôøi aáy khoâng neân ñöa ra caùch noùi nhö vaäy. Bôûi vì phaåm Ñaoï cuûa Loaïi trí khoâng phaûi laø phaùp ñoái trò vôùi phaùp cuûa coõi Duïc, phaåm ñaïo cuûa phaùp trí ñoái vôùi hai coõi treân tuy laø ñoái trò maø khoâng phaûi laø baét ñaàu cuõng khoâng phaûi laø hoaøn toaøn; vaû laïi, bôûi vì phaåm Ñaïo cuûa phaùp trí vaø Loaïi trí khaùc nhau veà chuûng loaïi. Coù ngöôøi noùi: Phaåm Ñaïo cuûa Loaïi trí thuoäc chín ñòa laø phaùp ñoái trò ñoaïn cuûa taùm ñòa treân, töùc laø taø kieán sôû duyeân do kieán Ñaïo maø ñoaïn cuûa ñòa aáy chöù khoâng phaûi laø Ñaïo cuûa ñòa khaùc. Lôøi bình: Ngöôøi aáy khoâng neân ñöa ra caùch noùi nhö vaäy, bôûi vì phaùp coù theå ñoái trò vôùi nhieàu loaïi; vaû laïi, phaåm Ñaïo cuûa loaïi trí laàn löôït chuyeån tieáp laøm nhaân vì voán coù chuûng loaïi gioáng nhau.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 19 331

Hoûi: Trong neân saùt-na, tuøy mieân khoâng coù theå duyeân vôùi khaép taát caû, cuõng khoâng coù lyù naøo tuøy taêng khaép nôi, taïi sao goïi laø bieán haønh ? Ñaùp: Döïa vaøo chuûng loaïi cuûa noù noái tieáp nhau maø noùi cho neân khoâng coù gì sai laàm, nhöng tuøy mieân bieán haønh ñoái vôùi nhaân bieán haønh thì caàn laøm thaønh boán caâu Phaät phaân bieät: 1. Coù luùc laø tuøy mieân bieán haønh maø khoâng phaûi laø nhaân bieán haønh, nghóa laø tuøy mieân bieán haønh cuûa vò lai. 2. Coù luùc laø nhaân bieán haønh maø khoâng phaûi laø tuøy mieân bieán haønh, nghóa laø tuøy mieân bieán haønh cuûa quaù khöù vaø hieän taïi töông öng vôùi phaùp caâu höõu. 3. Coù luùc laø tuøy mieân bieán haønh cuõng laø nhaân bieán haønh, nghóa laø tuøy mieân bieán haønh cuûa quaù khöù vaø hieän taïi. 4. Coù luùc khoâng phaûi laø tuøy mieân bieán haønh cuõng khoâng phaûi laø nhaân bieán haønh; neáu khoâng döïa vaøo chuûng loaïi cuûa noù maø noùi, thì caàn phaûi noùi laø tröø nhöõng töôùng tröôùc; neáu döïa vaøo ngay chuûng loaïi cuûa noù maø noùi,

thì neân noùi laø tuøy mieân bieán haønh cuûa vò lai töông öng vôùi phaùp caâu höõu. Hoûi: Taát caû phaùp nhieãm oâ ñeàu laáy phaùp do kieán maø ñoaïn laøm nhaân chaêng? Giaû söû nhö vaäy thì coù gì sai? Neáu nhö taát caû phaùp nhieãm oâ ñeàu laáy phaùp do kieán maø ñoaïn laøm nhaân, thì chöa ñoaïn cuõng laøm nhaân-ñaõ ñoaïn cuõng laøm nhaân, ñaõ ñoaïn vaø chöa ñoaïn coù gì sai bieät? Vaû laïi, neáu nhö vaäy thì taïi sao phaùp nhieãm oâ do tu maø ñoaïn cuûa Thaùnh giaû, coù luùc daáy khôûi-coù luùc khoâng daáy khôûi? Khoâng daáy khôûi, nghóa laø khoâng coù söï raøng buoäc cuûa aùi-caùc loaïi maïn vaø saân haän; daáy khôûi thì nghóa laø nhöõng tham-saân-maïn vaø voâ minh coøn laïi. Laïi nöõa, neáu nhö vaäy thì luaän Thöùc Thaân noùi neân thoâng hieåu theá naøo? Nhö noùi: “ Coù theå coù phaùp baát thieän, chæ laáy baát thieän laøm nhaân chaêng? Ñaùp: Coù nghóa laø luùc Thaùnh giaû lui suït söï lìa duïc nhieãm, Tö nhieãm oâ baét ñaàu hieän roõ tröôùc maét”. Neáu taát caû phaùp nhieãm oâ, ñeàu khoâng laáy phaùp do kieán maø ñoaïn laøm nhaân, thì luaän phaåm Loaïi Tuùc phaûi thoâng hieåu theá naøo? Nhö noùi: “ Theá naøo laø phaùp do kieán maø ñoaïn laøm nhaân? Nghóa laø taát caû phaùp nhieãm oâ, vaø dò thuïc cuûa phaùp do kieán maø ñoaïn”. Laïi nöõa, neáu nhö vaäy thì traùi vôùi luaän aáy noùi: ” Theá naøo laø phaùp voâ kyù laøm nhaân? Nghóa laø phaùp höõu vi voâ kyù, vaø taát caû phaùp baát thieän. “Laïi nöõa, neáu nhö vaäy thì laïi traùi vôùi luaän aáy noùi: ” Hoaëc coù khoå ñeá laáy Höõu thaân kieán laøm nhaân, chöù khoâng phaûi laø laøm nhaân cho Höõu thaân kieán, nghóa laø tröø ra phaùp quaù khöù vaø hieän taïi do kieán khoå maø ñoaïn, noùi roäng cho ñeán tröø ra Höõu thaân kieán vò lai vaø phaùp töông öng vôùi noù, cuøng vôùi

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 19 333

sinh-laõo-truù-voâ thöôøng, coøn laïi caùc Khoå ñeá oâ nhieãm… “Vaû laïi, neáu nhö vaäy thì luaän Thöùc Thaân noùi neân thoâng hieåu theá naøo? Nhö noùi: ” Nhaõn thöùc baát thieän, cho ñeán yù thöùc baát thieän, ñeàu laáy baát thieän vaø voâ kyù laøm nhaân”. Ñaùp: Caàn phaûi ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Taát caû phaùp nhieãm oâ, ñeàu laáy phaùp do kieán maø ñoaïn laøm nhaân. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì chöa ñoaïn vaø ñaõ ñoaïn ñeàu coù theå laøm nhaân, coù gì sai bieät? Ñaùp: Teân goïi chính laø söï sai bieät, nghóa laø phaàn vò chöa ñoaïn veà tröôùc goïi laø nhaân chöa ñoaïn, phaàn vò ñaõ ñoaïn veà sau goïi laø nhaân ñaõ ñoaïn. Laïi nöõa, phaàn vò tröôùc chöa bò phaùp ñoái trò laøm cho hö hoaïi, phaàn vò sau tuy cuõng laøm nhaân, maø ñaõ bò phaùp ñoái trò laøm cho hö hoaïi. Laïi nöõa, phaàn vò tröôùc töø trong töï thaân coù theå chöôùng ngaïi ñeán Thaùnh ñaïo, phaàn vò sau tuy cuõng laøm nhaân, maø töø trong töï thaân khoâng chöôùng ngaïi ñeán Thaùnh ñaïo. Laïi nöõa, phaàn vò tröôùc töø trong töï thaân , coù theå daáy khoûi nhö coù ñöôïc löûa khoùi, phaàn vò sau tuy cuõng laøm nhaân, maø töø trong töï thaân khoâng coøn coù theå daáy khôûi nhö coù ñöôïc löûa khoùi. Laïi nöõa, phaàn vò tröôùc töø trong töï thaân, laøm neân söï vieäc nhaøm chaùn vaø söï vieäc dô baån ñaùng quôû traùch, phaàn vò sau tuy cuõng laøm nhaân, maø töø trong töï thaân khoâng coøn coù theå laøm neân söï vieäc nhaøm chaùn vaø söï vieäc dô baån ñaùng quôû traùch. Laïi nöõa, phaàn vò tröôùc töø trong töï thaân, coù theå laøm nhöõng vieäc caàn phaûi laøm, phaàn vò sau tuy cuõng laøm

nhaân, maø töø trong töï thaân khoâng coøn coù theå laøm nhöõng vieäc caàn phaûi laøm. Laïi nöõa, phaàn vò tröôùc töø trong töï thaân, coù theå laøm söï vieäc cuûa nhaân ñoàng loaïi vaø nhaân bieán haønh, phaàn vò sau tuy cuõng laøm nhaân, maø töø trong töï thaân khoâng coøn coù theå laøm söï vieäc cuûa nhaân ñoàng loaïi vaø nhaân bieán haønh. Laïi nöõa, phaàn vò tröôùc töø trong töï thaân, coù theå laøm neân quaû ñaúng löu vaø quaû dò thuïc, phaàn vò sau tuy cuõng laøm nhaân, maø töø trong töï thaân khoâng coøn coù theå laøm neân quaû ñaúng löu vaø quaû dò thuïc. Laïi nöõa, phaàn vò tröôùc töø trong töï thaân, coù theå daãn ñeán quaû vaø thaønh töïu quaû, phaàn vò sau tuy cuõng laøm nhaân, maø töø trong töï thaân khoâng coøn coù theå daãn ñeán quaû vaø thaønh töïu quaû. Ñoù goïi laø söï sai bieät cuûa chöa ñoaïn vaø ñaõ ñoaïn. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì taïi sao phaùp oâ nhieãm do tu maø ñoaïn cuûa Thaùnh giaû, coù loaïi daáy khôûi-coù loaïi khoâng daáy khôûi? Ñaùp: Phaùp do kieán maø ñoaïn cuøng vôùi phaùp do tu maø ñoaïn, coù luùc laøm nhaân gaàn noái tieáp nhau, coù luùc laøm nhaân xa khoâng noái tieáp nhau. Neáu cuøng vôùi phaùp do tu maø ñoaïn laøm nhaân gaàn noái tieáp nhau, thì Thaùnh giaû khoâng daáy khôûi. Neáu cuøng vôùi phaùp do tu maø ñoaïn laøm nhaân

xa khoâng noái tieáp nhau, thì Thaùnh giaû haõy coøn daáy khôûi. Laïi nöõa, neáu ñaõ ñaït ñöôïc Phi traïch dieät cuûa noù, thì Thaùnh giaû khoâng daáy khôûi; neáu chöa ñaït ñöôïc Phi traïch dieät cuûa noù, thì Thaùnh giaû haõy coøn daáy khôûi. Laïi nöõa, phaùp do tu maø ñoaïn daáy khôûi chaéc chaén döïa vaøo taùnh dò sinh, thì Thaùnh giaû khoâng daáy khôûi; neáu nhö khoâng nhaát ñònh, thì Thaùnh giaû haõy coøn daáy khôûi. Laïi nöõa, phaùp do tu maø ñoaïn daáy khôûi chaéc chaén coù theå chöôùng ngaïi ñeán taùnh Thaùnh, thì Thaùnh giaû khoâng daáy khôûi; neáu khoâng nhö vaäy, thì Thaùnh giaû haõy coøn daáy khôûi. Hoûi: Vì sao Thaùnh giaû khoâng daáy khoûi, vì khoâng coøn coù ai chaêng? Ñaùp: Bôûi vì phaùp aáy do ñoaïn kieán maø nuoâi lôùn, tieáp theo sau ñoaïn kieán thì noù hieän roõ tröôùc maét, taát caû ñoaïn kieán cuûa Thaùnh giaû ñaõ ñoaïn cho neân phaùp aáy khoâng daáy khôûi. Hoûi: Vì sao Thaùnh giaû khoâng daáy khôûi caùc loaïi maïn? Ñaùp: Bôûi vì phaùp aáy do thaân kieán maø nuoái lôùn, tieáp theo sau thaân kieán thì noù hieän roõ tröôùc maét, taát caû thaân kieán cuûa Thaùnh giaû ñaõ ñoaïn cho neân thaân kieán aáy khoâng daáy khôûi. Hoûi: Vì sao Thaùnh giaû khoâng daáy khôûi phieàn naõo cuûa saân haân? Ñaùp: Bôûi vì phaùp aáy laø do taø kieán maø nuoâi lôùn, tieáp theo sau taø kieán thì noù hieän roõ tröôùc maét, taát caû taø kieán cuûa Thaùnh giaû ñaõ ñoaïn cho neân phaùp aáy khoâng daáy khôûi. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì luaän Thöùc thaân noùi neân thoâng hieåu theá naøo? Nhö noùi: “ Coù theå coù Phaùp baát thieän, chæ laáy baát thieän laøm nhaân chaêng? Ñaùp: Coù, cho neân noùi roäng ra”. Ñaùp: Bôûi vì luaän aáy döïa vaøo nhaân chöa ñoaïn maø noùi cho neân khoâng traùi ngöôïc nhau. Nghóa laø phaùp aáy baét ñaàu daáy khôûi Tu baát thieän coù hai loaïi nhaân: 1. Ñaõ ñoaïn. 2. Chöa ñoaïn. Luaän aáy chæ döïa vaøo nhaân chöa ñoaïn maø noùi. Laïi nöõa, luaän aáy döïa vaøo nhaân baát thieän maø noùi cho neân khoâng traùi ngöôïc nhau. Nghóa laø phaùp aáy baét ñaàu daáy khoûi Tö baát thieän coù hai loaïi nhaân: 1.

Baát thieän. 2. Voâ kyù. Luaän aáy chæ döïa vaøo nhaân baát thieän maø noùi. Laïi nöõa, luaän aáy döïa vaøo nhaân cuûa Boä mình maø noùi cho neân khoâng traùi ngöôïc nhau. Nghóa laø phaùp aáy baét ñaàu daáy khoûi Tö baát thieän coù hai loaïi nhaân:

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 19 335

1. Boä cuûa mình. 2. Boä khaùc. Luaän aáy chæ döïa vaøo nhaân cuûa Boä mình maø noùi. Laïi nöõa, luaän aáy döïa vaøo nhaân khoâng phaûi laø bieán haønh maø noùi cho neân khoâng traùi ngöôïc nhau. Nghiaõ laø phaùp aáy baét ñaàu daáy khoûi Tö baát thieän coù hai loaïi nhaân: 1. Bieán haønh. 2. Khoâng phaûi laø bieán haønh . Luaän aáy chæ döïa vaøo nhaân khoâng phaûi laø bieán haønh maø noùi. Laïi nöõa, luaän aáy döïa vaøo nhaân baát coïng maø noùi cho neân khoâng traùi ngöôïc nhau. Nghóa laø phaùp aáy baét ñaàu daáy khoûi Tö baát thieän coù hai loaïi nhaân: 1. Coïng. 2. Baát coïng. Luaän aáy chæ döïa vaøo nhaân baát coïng maø noùi. Hoûi: Thaùnh giaû tröôùc luùc chöa lìa duïc nhieãm, Tö nhieãn oâ kia cuõng laáy baát thieän laøm nhaân, taïi sao luaän aáy noùi sau luùc sui suït? Ñaùp: Luùc baáy giôø Tö tröôùc kia khoâng thaønh töïu maø nay ñöôïc thaønh töïu, tröôùc kia khoâng coù raøng buoäc maø nay coù raøng buoäc, tröôùc kia cheát maø nay sinh, cho neân chæ noùi ñeán ñieàu aáy. Hoûi: Veà sau daáy khoûi Tö nhieãm oâ cuõng laáy baát thieän laøm nhaân, taïi sao luaän aáy chæ noùi laø baét ñaàu daáy khôûi? Ñaùp: Luùc baáy giôø phaùp aáy tröôùc ñaõ ñöôïc giaùn ñoaïn maø nay noái tieáp, tröôùc khoâng coù taùc duïng maø nay coù taùc duïng, tröôùc kia cheát maø nay sinh, cho neân chæ noùi ñeán ñieàu aáy. Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Taát caû phaùp nhieãm oâ, cuõng khoâng laáy phaùp do kieán maø ñoaïn laøm nhaân. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì phaåm Loaïi Tuùc vaø luaän Thöùc Thaân noùi phaûi thoâng hieåu theá naøo? Ñaùp: Luaän aáy noùi veà töôùng chung, neáu noùi taùch bieät thì caàn phaûi noùi nhö vaäy: Coù saéc nhieãm oâ laáy phaùp do kieán maø ñoaïn ñeå laøm nhaân, chöù khoâng phaûi laø taát caû saéc nhieãm oâ; cho ñeán coù Thöùc nhieãm oâ, laáy phaùp do kieán maø ñoaïn ñeå laøm nhaân, chöù khoâng phaûi laø taát caû Thöùc nhieãm oâ. Lôøi bình: Ngöôøi aáy khoâng neân noùi nhö vaäy, bôûi vì luaän aáy noùi taát caû phaùp nhieãm oâ ñeàu laáy phaùp do kieán maø ñoaïn ñeå laøm nhaân, taát caû phaùp baát thieân ñeàu laáy voâ kyù laøm nhaân, coøn laïi nhöõng khoå ñeá nhieãm oâ khaùc ñeàu laáy Höõu thaân kieán laøm nhaân, saùu Thöùc baát thieän ñeàu laáy baát thieän vaø voâ kyù laøm nhaân; caùch noùi tröôùc laø hôïp lyù. Toân giaû Thieát-ma-ñaït-ña phaân bieät veà phaùp nhieãm oâ coù khaùc. Toân

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 19 336

giaû ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Coù phaùp do kieán Khoå maø ñoaïn, chæ laáy phaùp do kieán Khoå maø ñoaïn ñeå laøm nhaân; coù phaùp do kieán Khoå maø ñoaïn, chæ laáy phaùp do kieán Taäp maø ñoaïn ñeå laøm nhaân; khoâng coù hai loaïi laøm nhaân, phaùp do kieán Taäp maø ñoaïn cuõng nhö vaäy, thaät ra thì khoâng coù ñieàu naøy nhöng phaân bieät cho neân noùi vaäy. Giaû söû Thaùnh giaû hieän quaùn Khoå roài nhöng chöa hieän quaùn Taäp, töø Thaùnh ñaïo daáy khoûi phaùp do kieán

Taäp maø ñoaïn chæ laáy phaùp do kieán taäp maø ñoaïn ñeå laøm nhaân, thì coù theå daáy khoûi vaø hieän roõ tröôùc maét; phaùp do kieán Taäp maø ñoaïn laáy phaùp do kieán khoå maø ñoaïn ñeå laøm nhaân, thì khoâng daáy khoûi vaø khoâng hieän roõ tröôùc maét, bôûi vì nhaân ñaõ ñoaïn. Coù phaùp do kieán Dieät maø ñoaïn chæ laáy phaùp do kieán Dieät maø ñoaïn ñeå laøm nhaân, coù phaùp do kieán Dieät maø ñoaïn chæ laáy phaùp do kieán Khoå maø ñoaïn ñeå laøm nhaân, coù phaùp do kieán Dieät maø ñoaïn chæ laáy phaùp do kieán Taäp maø ñoaïn ñeå laøm nhaân, coù phaùp do kieán Dieät maø ñoaïn chæ laáy phaùp do kieán Khoå-Taäp maø ñoaïn ñeå laøm nhaân; khoâng coù ba loaïi laøm nhaân, phaùp nhieãm oâ do kieán Ñaïo maø ñoaïn-do tu maø ñoaïn cuõng nhö vaäy, thaät ra thì khoâng coù ñieàu naøy nhöng phaân bieät cho neân noùi nhö vaäy. Giaû söû Thaùnh giaû hòeän quaùn Dieät roài nhöng chöa hieän quaùn ñaïo, töø Thaùnh ñaïo daáy khoûi phaùp do kieán Ñaïo maø ñoaïn chæ laáy phaùp do kieán Ñaïo maø ñoaïn ñeå laøm nhaân, thì coù theå daáy khoûi vaø hieän roõ tröôùc maét; phaùp do kieán Ñaïo maø ñoaïn chæ laáy phaùp do kieán Khoå-Taäp maø ñoaïn ñeå laøm nhaân, thì khoâng daáy khoûi vaø khoâng hieän roõ tröôùc maét, bôûi vì nhaân ñaõ ñoaïn. Nhö vaäy, Thaùnh giaû ôû trong tu ñaïo, phaùp nhieãm oâ do tu maø ñoaïn chæ laáy phaùp do tu maø ñoaïn ñeå laøm nhaân, thì coù theå daáy khoûi vaø hieän roõ tröôùc maét; phaùp nhieãm oâ do tu maø ñoaïn chæ laáy phaùp do kieán Khoå-Taäp maø ñoaïn ñeå laøm nhaân, thì khoâng daáy khôûi vaø khoâng hieän roõ tröôùc maét, bôûi vì nhaân ñaõ ñoaïn. Nhöng luùc caùc Thaùnh giaû lìa duïc nhieãm, phaùp nhieãm oâ cuûa coõi Duïc do tu maø ñoaïn, hoaëc chæ laáy phaùp do tu maø ñoaïn ñeå laøm nhaân, hoaëc chæ laáy phaùp do kieán Khoå-Taäp maø ñoaïn ñeå laøm nhaân, hôïp lai laøm neân taäp hôïp vôùi chín phaåm daàn daàn ñoaïn tröø. Sau ñoù vaøo luùc lui suït thì phaùp nhieãm oâ cuûa coõi Duïc do tu maø ñoaïn, chæ laáy phaùp do tu maø ñoaïn ñeå laøm nhaân, thì vaãn thaønh töïu; chæ laáy phaùp do kieán maø ñoaïn ñeå laøm nhaân, thì khoâng thaønh töïu, bôûi vì nhaân ñaõ ñoaïn. Vaû laïi, vaøo luùc baáy giôø chæ laáy phaùp do tu maø ñoaïn ñeå laøm nhaân, trong phaùp nhieãm oâ do tu maø ñoaïn thì vò lai vaãn thaønh töïu, quaù khöù thì khoâng thaønh töïu, bôûi vì sau ñoù khoâng coù theå daáy khoûi roõ raøng tröôùc maét. Lôøi bình: Vò aáy khoâng neân ñöa ra caùch noùi nhö vaäy, laøm sao cuøng chung neân phaùp ñoái trò maø ñoaïn tröø phieàn naõo, sau ñoù vaøo luùc lui suït thì coù loaïi thaønh töïu-coù loaïi khoâng thaønh töïu? Vaû laïi, khoâng coù theå thoâng

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 19 337

hieåu veà caùch giaûi thích cuûa luaän Phaåm Loaïi Tuùc vaø luaän Thöùc Thaân, do ñoù nhö caùch giaûi thích ôû tröôùc laø thích hôïp. Hoûi: AÙi ñoái vôùi caùc Giôùi-caùc Ñòa-caùc Boä ñeàu caùch tuyeät nhö nhau, taïi sao tuøy mieân bieán haønh coù theå tuøy taêng ñoái vôùi Boä khaùc chöù khoâng phaûi laø Giôùi khaùc vaø Ñòa khaùc? Ñaùp: tuøy mieân bieán haønh ñoái vôùi phaùp cuûa Boä khaùc, coù quaû ñaúng löu hoaëc laø quaû dò thuïc, cho neân coù theå tuøy taêng; ñoái vôùi Giôùi khaùc vaø Ñòa khaùc khoâng coù quaû ñaúng löu vaø quaû dò thuïc, cho neân khoâng tuøy taêng. Laïi nöõa, Ñòa mình vaø Boä khaùc thoâ-teá töông töï cho neân coù theå

tuøy taêng, Ñòa treân vi teá hôn cho neân khoâng theå tuøy taêng. Hoûi: Dò thuïc bieán haønh cuøng vôùi dò thuïc khoâng bieán haønh coù laàn löôïc chuyeån tieáp laøm nhaân hay khoâng? Ñaùp: Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Dò thuïc bieán haønh laøm nhaân cho dò thuïc khoâng bieán haønh, dò thuïc khoâng bieán haønh cuõng khoâng laøm nhaân cho dò thuïc bieán haønh; nhö tuøy mieân bieán haønh laøm nhaân cho tuøy mieân khoâng bieán haønh, tuøy mieân khoâng bieán haønh cuûa Boä khaùc khoâng coù theå laøm nhaân cho tuøy mieân bieán haønh, dò thuïc cuõng nhö vaäy. Lôøi bình: Ngöôøi aáy khoâng neân ñöa ra caùch noùi nhö vaäy, bôûi vì phaùp tuøy mieân sai khaùc, phaùp dò thuïc sai khaùc, tuøy mieân coù naêm Boä maø dò thuïc chæ rieâng do tu maø ñoaïn. Caàn phaûi ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Dò thuïc bieán haønh laøm nhaân cho dò thuïc bieán haønh, cuõng laøm nhaân cho dò thuïc khoâng bieán haønh; dò thuïc khoâng bieán haønh laøm nhaân cho dò thuïc khoâng bieán haønh, cuõng laøm nhaân cho dò thuïc bieán haønh, bôûi vì Ñòa gioáng nhau-Boä gioáng nhau vaø taùnh loaïi nhö nhau. Hoûi: Nhaân bieán haønh laáy gì laøm töï taùnh? Ñaùp: Taát caû tuøy mieân bieán haønh cuûa quaù khöù vaø hieän taïi, cuøng vôùi caùc phaùp caâu höõu töông öùng vôùi noù. Ñaõ noùi veà töï taùnh, cho neân nay seõ noùi. Hoûi: Vì sao goïi laø nhaân bieán haønh, bieán haønh laø coù nghóa gì? Ñaùp: Nghóa laøm nhaân khaép nôi laø nghóa cuûa bieán haønh. Laïi nöõa, nghóa coù theå duyeân vôùi khaép nôi laø nghóa cuûa bieán haønh. Laïi nöõa, nghóa tuøy taêng khaép nôi laø nghóa cuûa bieán haønh. Nhaân bieán haønh naøy chæ coù quaû ñaúng löu noái thoâng vôùi hai ñôøi quaù khöù vaø hieän taïi. Theá naøo laø nhaân dò thuïc? Cho ñeán noùi roäng ra... Hoûi: Vì sao soaïn ra luaän naøy? Ñaùp: Vì ngaên chaën toâng chæ cuûa ngöôøi khaùc maø bieåu hieän roõ raøng chaùnh lyù. Nghóa laø hoaëc coù ngöôøi chaáp: Lìa Tö khoâng coù nhaân dò thuïc, lìa Thoï khoâng coù quaû dò thuïc; nhö phaùi Thí Duï. Vì ngaên chaën caùi chaáp

aáy maø bieåu hieän nhaân dò thuïc vaø quaû dò thuïc ñeàu noái thoâng caû naêm uaån. Hoaëc laïi coù ngöôøi chaáp: Chæ rieâng taâm - taâm sôû coù nhaân dò thuïc vaø quaû dò thuïc; nhö phaùi Ñaïi Chuùng Boä. Vì ngaên chaën caùi chaáp aáy maø bieåu hieän nhaân quaû naøy, cuõng noái thoâng vôùi caùc saéc baát töông öng haønh. Hoaëc laïi coù ngöôøi chaáp: Chæ rieâng taâm - taâm sôû vaû caùc saéc phaùp, coù nhaân dò thuïc vaø quaû dò thuïc. Vì ngaên chaën caùi chaáp aáy maø bieåu hieän nhaân naøy maø cuõng noái thoâng vôùi baát töông öng haønh. Hoaëc laïi coù ngöôøi chaáp: Caùc nhaân dò thuïc caàn phaûi rôøi boû töï Theå thì quaû aáy môùi thaønh thuïc. Hoï ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Caùc nhaân dò thuïc caàn phaûi tieán vaøo quaù khöù môùi mang laïi quaû cuûa noù, quaù khöù ñaõ dieät cho neân khoâng coù töï theå. Vì ngaên chaën caùi chaáp aáy maø bieåu hieän nhaân dò thuïc ñeán phaàn vò dò thuïc vaãn coøn coù thaät Theå. Hoaëc laïi coù ngöôøi chaáp: Caùc nhaân quaû-dò thuïc neáu chöa thuaàn thuïc thì Theå cuûa noù luoân luoân coù, quaû aáy thaàn thuïc roài thì Theå cuûa noù huûy hoaïi. Nhö AÅm Quang Boä, hoï ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Gioáng nhö haït gioáng, neáu maàm chöa moïc ra thì Theå cuûa noù luoân luoân coù, maàm moïc leân roài lieàn huûy hoaïi, caùc nhaân dò thuïc cuõng laïi nhö

vaäy. Vì ngaên chaën caùi chaáp aáy maø bieåu hieän nhaân dò thuc, tuy quaû ñaõ thuaàn thuïc maø Theå cuûa noù vaãn coù. Hoaëc laïi coù ngöôøi chaáp: Thieän-aùc ñaõ taïo ra khoâng coù quaû khoå-vui; nhö caùc ngoaïi ñaïo. Vì ngaên chaën caùi chaáp aáy maø bieåu hieän nghieäp thieän-aùc coù quaû khoå-vui. Vì nhöõng lí do nhö vaäy, cho neân soaïn ra luaän naøy. Hoûi: Theá naøo laø nhaân dò thuïc? Ñaùp: Caùc taâm-taâm sôû phaùp, tieáp nhaän saéc dò thuïc cuûa taâm-taâm sôû phaùp vaø taâm baát töông öng haønh. Taâm-taâm sôû phaùp naøy laøm nhaân dò thuïc cho dò thuïc cuûa noù. Trong naøy, caùc taâm-taâm sôû phaùp, nghóa laø taát caû taâm-taâm sôû phaùp baát thieän-thieän höõu laäu. ÔÛ ñaây noùi laø cuõng thaâu nhieáp tuøy chuyeån saéc cuûa noù, bôûi vì baát töông öng haønh cuøng chung neân quaû vôùi taâm-taâm sôû. Dò thuïc saéc, nghóa laø saéc uaån, töùc laø saéc-höông-vò- xuùc cuûa naêm caên nhö nhaõn... Taâm thì goïi laø Thöùc uaån, töùc laø saùu thöùc thö nhaõn... Taâm sôû phaùp, nghóa laø ba uaån, töùc laø Thoï-Töôûng-Tö... Taâm baát töông öng haønh, nghóa laø Haønh uaån, töùc laø maïng caên-chuùng ñoàng phaân... Ñaây laø bieåu hieän nhaân dò thuïc vaø quaû dò thuïc ñeàu noái thoâng caû naêm uaån. Laïi nöõa, caùc nghieäp thaân-ngöõ, tieáp nhaän saéc dò thuïc cuûa taâm-taâm sôû phaùp vaø taâm baát töông öng haønh, nghieäp thaân- ngöõ naøy laøm nhaân dò thuïc cho dò thuïc cuûa noù. Hoûi: Tuøy taâm chuyeån nghieäp thaân-ngöõ, voán cuøng neân quaû vôùi taâm, nhö tröôùc ñaõ noùi. Trong naøy laïi noùi ñeán nghieäp thaân-ngöõ, laø noùi ñeán

phaùp naøo? Ñaùp: Thieän-baát thieân bieåu cuøng döïa vaøo bieåu nghieäp maø phaùt sinh voâ bieåu nghieäp, khoâng tuøy taâm chuyeån hai nghieäp thaân-ngöõ, bôûi vì hai nghieäp naøy chaéc chaén coù naêng löïc daãn ñeán quaû dò thuïc. Coù ngöôøi noùi: Trong naøy noùi ñeán thaân-ngöõ bieåu vaø saùt-na naøy ñaõ phaùt sinh voâ bieåu, bôûi vì cuøng chung neân quaû. Caùch noùi aáy khoâng hôïp lyù, bôûi vì bieåu nghieäp cuûa thaân- ngöõ vaø voâ bieåu cuøng luùc phaùt sinh, voâ bieåu cuûa thaân- ngöû khoâng phaûi laø neân Giôùi nhö nhau, noù khoâng laøm nhaân caâu höõu cho nhau. Coù ngöôøi noùi: Bieåu nghieäp cuøng döïa vaøo bieåu nghieäp maø phaùt sinh voâ bieåu cuûa thaân-ngöõ, tuy khoâng phaûi laø cuøng neân quaû nhöng chaéc chaén cuøng luùc tieáp nhaân quaû dò thuïc, bôûi vì cuøng neân taâm daáy khôi. Caùch noùi aáy khoâng hôïp lyù, bôûi vì laàn löôït chuyeån tieáp höôùng veà vôùi nhau khoâng phaûi laø nhaân caâu höõu, thì laøm sao noùi chaéc chaén laø cuøng chung neân saùt-na tieáp nhaän quaû dò thuïc? Nhöng bieåu vaø voâ bieåu laàn löôït chuyeån tieáp khoâng laøm nhaân caâu höõu, cho neân quaû dò thuïc khaùc nhau. ÔÛ trong bieåu nghieäp coù baûy chi ñeàu khaùc nhau, moãi moât chi daãn ñeán quaû dò thuïc khaùc nhau, moãi neân chi ñeàu coù nhieàu cöïc vi, moãi moât cöïc vi coù ba ñôøi khaùc nhau, ôû trong moãi neân ñôøi coù nhieàu saùt-na, moãi neân saùt-na coù quaû dò thuïc sai khaùc, bôûi vì khoâng phaûi laø nhaân caâu höõu; voâ bieåu nghieäp cuõng nhö vaäy. Tuøy taâm chuyeån baûy chi voâ bieåu coù theå laàn löôït chuyeån tieáp laøm nhaân caâu höõu bôûi vì cuøng chung quaû dò thuïc, nhö tröôùc ñaõ noùi. Trong naøy noùi ñeán bieåu nghieäp vaø voâ bieåu nghieäp, thì

cuõng thaâu nhieáp tuøy chuyeån sinh… cuûa noù, bôûi vì cuøng chung neân quaû maø tieáp nhaân dò thuïc, nhö tröôùc neân bieát. Laïi nöõa, caùc taâm baát töông öng haønh tieáp nhaän saéc dò thuïc cuûa taâm-taâm sôû phaùp vaø taâm baát töông öng haønh, taâm baát töông öng haønh naøy laøm nhaân dò thuïc cho dò thuïc cuûa noù, ñoù goïi laø nhaân dò thuïc. Hoûi: Caùc taâm-taâm sôû, bieåu nghieäp-voâ bieåu nghieäp, tuøy chuyeån sinh…, nhö tröôùc ñaõ noùi, bôûi vì cuøng chung neân quaû; nay laïi noùi ñeán baát töông öng haønh naøo? Ñaùp: Nay noùi ñeán ñaït ñöôïc ñònh Voâ töôûng-ñònh Dieät taän, taát caû phaùp höõu laäu thieän-baát thieän vaø caùc töôùng tuøy chuyeån sinh… cuûa noù, bôûi vì tröôùc ñaây chöa noùi ñeán. Hoûi: Ñònh Voâ töôûng tieáp nhaän quaû dò thuïc naøo? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Ñònh Voâ töôûng tieáp nhaän quaû dò thuïc cuûa Voâ töôûng vaø saéc; dò thuïc chuùng ñoàng phaàn cuûa maïn caên aáy, laø quaû nghieäp cuûa taâm Höõu thuoäc tónh löï thöù tö, dò thuïc cuûa caùc aån coøn laïi cuûa noù laø quaû chung. Coù ngöôøi noùi: Ñònh Voâ töôûng tieáp nhaän quaû dò thuïc cuûa Voâ

töôûng vaø saéc, dò thuïc cuûa maïng caên aáy chính laø quaû nghieäp cuûa taâm Höõu thuoäc tónh löï thöù tö, dò thuïc cuûa caùc uaån coøn laïi cuûa noù laø quaû chung. Coù ngöôøi noùi: Ñònh Voâ töôûng tieàp nhaän quaû dò thuïc cuûa Voâ töôûng vaø saéc, dò thuïc cuûa caùc uaån coøn laïi cuûa noù laø quaû chung. Coù ngöôøi noùi: Ñònh Voâ tuôûng chæ tieáp nhaän quaû dò thuïc cuûa Voâ töôûng, dò thuïc cuûa caùc uaån coøn laïi cuûa noù laø quaû chung. Hoûi: Neáu maïng caên cuõng laø quaû dò thuc chöù khoâng phaûi laø nghieäp, thì luaän Phaåm Loaïi Tuùc noùi phaûi thoâng hieåu theá naøo? Nhö noùi: “ Neân phaùp laø dò thuïc cuûa nghieäp maø khoâng phaûi laø nghieäp, ñoù goïi laø maïng caên”. Ñaùp: Taát caû maïng caên chæ laø dò thuc, taát caû dò thuïc do nghieäp maø hieän baøy. Döïa vaøo yù saâu xa naøy cho neân ñöua ra caùch noùi nhö vaäy, maø thaät ra thì maïng caên cuõng khoâng phaûi laø nghieäp caûm. Laïi nöõa, luaän aáy döïa vaøo theá tuïc maø noùi chöù khoâng döïa vaøo thaéng nghóa, nghóa laø caùc theá gian troâng thaáy ngöôøi thoï maïng ngaén nguûi thì noùi laø ngöôøi naøy gaây ra nghieäp cheát yeåu, troâng thaáy ngöôøi thoï maïng daøi laâu thì noùi ngöôøi naøy gieo nghieäp soáng laâu. Coù ngöôøi noùi: Coõi trôøi Voâ töôûng luùc khoâng coù taâm cuõng tieáp nhaän quaû nghieäp cuûa taâm Höõu thuoäc tónh löï thöù tö, luùc taâm phaùt sinh cuõng tieáp nhaän quaû cuûa Ñònh Voâ töôûng. Hoûi: Neáu luùc khoâng coù taâm cuõng tieáp nhaän quaû cuûa taâm Höõu, luùc taâm phaùt sinh cuõng tieáp nhaän quaû cuûa khoâng coù taâm, thì laøm sao nhaân- quaû khoâng ñieân ñaûo ñöôïc? Ñaùp: Nhö nghieäp coù saéc cuõng tieáp nhaän quaû cuûa khoâng coù saéc, nghieäp khoâng coù saéc cuõng tieáp nhaän quaû cuûa coù saéc, maø khoâng coù sai laàm ñieân ñaûo veà nhaân- quaû; ôû ñaây cuõng nhö vaäy. Toân giaû Thieát-ma- ñaït-ña noùi raèng: “Ñònh Voâ töôûng tieáp nhaän quaû dò thuïc cuûa Voâ töôûng vaø chuùng ñoàng phaân, dò thuïc cuûa maïng caên vaø saéc aáy, laø quaû nghieäp cuûa taâm Höõu thuoäc tónh löï thöù tö, taâm-taâm sôû aáy vaø taâm baát töông öng haønh coøn laïi, ñeàu khoâng phaûi laø dò thuïc.” Lôøi bình: Toân giaû kia khoâng neân ñöa ra caùch noùi nhö vaäy, bôûi vì dò

thuïc chuùng ñoàng phaân laø quaû cuûa nghieäp, taâm-taâm sôû aáy vaø taâm baát töông öng haønh coøn laïi cuõng coù dò thuïc naøy. Vì vaäy Toân giaû Phaät-ñaø-ñeà-baø noùi: “ Ñònh Voâ töôûng tieáp nhaän quaû dò thuïc cuûa Voâ töôûng, maïng caên chuùng ñoàng phaân aáy, laø quaû nghieäp cuûa taâm Höõu thuoäc tónh löï thöù tö, dò thuïc cuûa caùc uaån coøn laïi cuûa noù laø quaû chung”. Lôøi bình: Toân giaû aáy khoâng ñöa caùch noùi nhö vaäy, bôûi vì naêm caên nhö nhaõn… laø quaû cuûa nghieäp. Neân ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Dò thuïc cuûa Voâ töôûng chæ laø quaû cuûa Ñònh Voâ töôûng, maïng caên chuùng ñoàng phaàn aáy

vaø dò thuïc cuûa naêm saéc can, chæ laø quaû nghieäp cuûa taâm Höõu thuoäc tónh löï thöù tö, dò thuïc cuûa caùc uaån coøn laïi cuûa noù laø quaû chung. Hoûi: Ñònh Dieät taän tieáp nhaän quaû dò thuïc naøo? Ñaùp: Tieáp nhaän quaû dò thuïc cuûa boán uaån thuoäc Phi töôûng phi phi töôûng xöù, tröø ra maïng caên chuùng ñoàng phaàn, bôûi vì doù chæ laø quaû ng- hieäp. Hoûi: Caùc Ñaéc (neân trong boán loaïi baát töông öng phaùp) tieáp nhaän quaû dò thuïc naøo? Ñaùp: Caùc Ñaéc tieáp nhaän quaû dò thuïc cuûa saéc-taâm-taâm sôû phaùp vaø taâm baát töông öng haønh; saéc thì goïi laø saéc-höông-vò-suùc, chöù khoâng phaûi laø naêm saéc caên, bôûi vì quaû nghieäp cuûa noù; taâm-taâm sôû phaùp thì goïi laø khoå thoï-laïc thoï vaø baát khoå baát laïc thoï, cuøng phaùp töông öng vôùi noù; taâm baát töông öng haønh thì goïi laø caùc Ñaéc veà sinh-laõo-truù vaø voâ thöôøng. Toân giaû Taêng-giaø-phieät-toâ noùi raèng: “Ñaéc cuõng coù theå tieáp nhaän naêm caên nhö nhaõn… vaø quaû dò thuïc cuûa maïng caên chuùng ñoàng phaàn”. Toân giaû ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: “Tuy moãi neân Ñaéc khoâng coù naêng löïc daãn daét caùc chuùng ñoàng phaàn, nhöng nhieàu Ñaéc tuï taäp thì coù theå daãn daét chuùng ñoàng phaàn. Nhöng maø chuùng ñoàng phaàn chæ caûm ñöôïc thaân nhu ñoän chaäm chaïp, nhö nhöõng loaøi giun ñaát… do Ñaéc maø caûm saéc cuûa chín xöù, tröø ra Thanh. Taâm-taâm sôû phaùp bao goàm baát töông öng haønh cuûa ba taäp hôïp veà thoï, nghóa laø chuùng ñoàng phaàn cuûa maïng caên vaø caùc Ñaéc veà sinh-truù-dò-dieät”. Lôøi bình: Toân giaû kia khoâng neân ñöua ra caùch noùi nhö vaäy, bôûi vì caùc Ñaéc höôùng veà vôùi nhau chöù khoâng phaûi laø nhaân caâu höõu, giaû söû taäp trung raát nhieàu maø laïi coù lôïi ích gì, bôûi vì khoâng phaûi laø cuøng neân quaû cho neân khoâng coù theå cuøng nhau daãn daét caùc chuùng ñoàng phaàn. Toân giaû Dieäu AÂm ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: “Ñaéc khoâng coù theå daãn daét caùc chuùng ñoàng phaàn . Luùc caùcnghieäp daãn daét caùc chuùng ñoàng phaàn cuûa Ñaéc thì ñoái vôùi caên xöùu nhö nhaõn…, chæ coù theå caûm nhaän veà saéc-höông- vò-suùc cuûa Ñaéc”. Lôøi bình: Toân giaû aáy khoâng neân ñöa caùch noùi nhö vaäy, ñöøng noùi laø Ñaéc cuûa coõi voâ saéc khoâng coù quaû dò thuïc, vì vaäy neân bieát caùch noùi thöù nhaát laø hôïp lyù. Hoûi: Trong luaän Phaåm Loaïi Tuùc noùi: “Theá naøo laø nhaân dò thuïc? Nghóa laø taát caû phaùp höõu laäu thieän vaø baát thieän”. Cuøng vôùi nhaân dò thuïc maø luaän naøy ñaõ noùi , coù gì sai bieät? Ñaùp: Luaän naøy laø khoâng lieãu nghóa, luaän kia laø lieãu nghóa; luaän naøy coù yù khaùc, luaän kia khoâng coù yù khaùc; luaän naøy coù nhaân khaùc, luaän

kia khoâng coù nhaân khaùc; luaän naøy döïa vaøo theá tuïc, luaän kia döïa vaøo thaéng nghóa; luaän naøy coù aån hieän roõ raøng, luaän kia khoâng coù aån hieän roõ raøng. Laïi nöõa, luaän naøy noùi veà nhaân dò thuïc ñaõ sinh, luaän kia noùi veà nhaân dò thuïc ñaõ sinh-chöa sinh; luaän naøy noùi veà nhaân dò thuïc cuûa Döõ quaû(daãn ñeán quaû), luaän kia noùi veà nhaân dò thuïc cuûa Döõ quaû vaø chöa Döõ quaû. Laïi nöõa, luaän naøy noùi veà quaû cuûa nghieäp môùi, luaän kia noùi veà quaû cuûa nghieäp cuõ vaø môùi. Laïi nöõa, luaän naøy noùi veà nhaân dò thuïc cuûa quaù khöù, luaän kia noùi veà nhaân dò thuïc cuûa ba ñôøi. Laïi nöõa, luaän naøy noùi veà nhaân dò thuïc ñang Döõ quaû, luaân kia noío veà nhaân dò thuïc ñaõ-ñang vaø seõ Döõ quaû. Ñaây goïi laø söï sai bieät giöõa luaân naøy vaø luaän kia. Hoûi: Vì sao trong naøy chæ noùi veà nhaân dò thuïc ñang Döõ quaû? Ñaùp: Bôûi vì ñang Döõ quaû thì töôùng cuûa noù hieän baøy. Laïi nöõa, bôûi vì quaû aáy hieän roõ tröôùc maét maø thi thieát caùc höûu tình ôû naêm neûo. Laïi nöõa, bôûi vì luùc baáy giôø nhaân naøy coù taùc duïng cuoái cuøng cho neân duøng quan heä ñang Döõ quaû, ñeå bieåu hieän roõ raøng veà nhaân seõ Döõ quaû vaø ñaõ Döõ quaû. Bôûi vì thích öùng ñoái vôùi nghóa, cho neân trong naøy chæ noùi ñeán nhaân ñang Döõ quaû. Laïi nöõa, trong coõi Duïc coù nhaân dò thuïc cuûa boán uaån ñaït ñöôïc neân quaû, quaû ñoù laø thieän-baát thieän, taâm-taâm sôû phaùp vaø dò thuïc sinh... cuûa noù; coù nhaân dò thuïc cuûa hai uaån ñaït ñöôïc neân quaû, ñoù laø thaân nghieäp-ngöõ nghieäp thieän-baát thieän vaø dò thuïc sinh... cuûa noù; coù nhaân dò thuïc cuûa neân uaån ñaït ñöôïc neân quaû, ñoù laø Ñaéc vaø dò thuïc sinh... cuûa noù. Trong coõi saéc coù nhaân dò thuïc cuûa naêm uaån ñaït ñöôïc neân quaû, ñoù laø tuøy chuyeån saéc-taâm-taâm sôû phaùp vaø dò thuïc sinh cuûa noù; coù nhaân dò thuïc cuûa boán uaån ñaït ñöôïc neân quaû, ñoù laø khoâng coù tuøy chuyeån saéc thieän-taâm-taâm sôû phaùp vaø dò thuïc sinh... cuûa noù, coù nhaân dò thuïc cuûa hai uaån ñaït ñöôïc neân quaû, ñoù laø thaân-ngöõ bieåu thieän vaø dò thuïc sinh... cuûa noù; coù nhaân dò thuïc cuûa neân uaån ñaït ñöôïc neân quaû, ñoù laø Ñaéc cuûa ñònh Voâ töôûng vaø dò thuïc sinh... cuûa noù. Trong coõi voâ saéc coù nhaân dò thuïc cuûa boán uaån ñaït ñöôïc neân quaû, ñoù laø taâm-taâm sôû phaùp thieån vaø nhöõng dò thuïc sinh cuûa noù; coù nhaân dò thuïc cuûa neân uaån ñaït ñöôïc neân quaû, ñoù laø Ñaéc cuûa ñònh Dieät taän vaø nhöõng dò thuïc sinh cuûa noù. Laïi nöõa, coù nghieäp chæ tieáp nhaändò thuïc cuûa neân xöù, ñoù laø Ñaéc thuoäc nghieäp cuûa maïng caên chuùng ñoàng phaàn, nghieäp ñoù chæ tieáp nhaän dò thuïccuûa phaùp xöù; coù nghieäp chæ tieáp nhaän dò thuïc cuûa hai xöù, ñoù laø Ñaéc thuoäc nghieäp cuûa YÙ xöù, nghieäp aáy chæ tieáp nhaän dò thuïc cuûa YÙ xöù vaù phaùp xöù; Ñaét thuoäc nghieäp cuûa Xuùc xöù cuõng tieáp nhaän dò thuïc cuûa hai Xöù, ñoù laø Xuùc xöù vaø Phaùp xöù; Ñaéc thuoäc nghieäp cuûa Thaân xöù tieáp nhaän dò thuïc cuûa ba Xöù, ñoù laø Thaân xöù - Xuùc xöù vaø Phaùp xöù; Ñaéc thuoäc

nghieäp cuûa Saéc - Höông - Vò xöù cuõng nhö vaäy, ñeàu tieáp nhaän dò thuïc cuûa Töï xöù - Xuùc xöù vaø phaùp xöù; Ñaéc thuoäc nghieäp cuûa Nhaõn xöù tieáp nhaän dò thuïc cuûa boán Xöù, ñoù laø nhaõn xöù - Thaân xöù - Xuùc xöù vaø Phaùp xöù; Ñaéc thuoäc nghieäp cuûa Nhó - Tyû - Thieät xöù cuõng nhö vaäy, nghóa laø ñeàu tieáp nhaän dò thuïc cuûa Töï xöù - Thaân xöù - Xuùc xöù vaø Phaùp xöù. Coù Sö khaùc noùi: Taát caû ñaïi chuûng ñeàu sinh ra saéc - thanh, caùc saéc cuûa coõi Duïc khoâng taùch rôøi höông - vò. Vò aáy ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Ñaéc thuoäc nghieäp cuûa Nhaõn xöù tieáp nhaän dò thuïc cuûa baûy xöù, ñoù laø dò thuïc cuûa Nhaõn xöù - Thaân xöù vaø dò thuïc cuûa Saéc - Höông - Vò - Xuùc - Phaùp xöù; Ñaéc thuoäc nghieäp cuûa Nhó - Tyû - Thieät xöù cuõng nhö vaäy, nghóa laø ñeàu tieáp nhaän dò thuïc cuûa Töï xöù - Thaân xöù vaø dò thuïc cuûa Saéc - Höông - Vò - Xuùc - Phaùp xöù; Ñaéc thuoäc nghieäp cuûa Thaân xöù tieáp nhaän dò thuïc cuûa saùu Xöù, nghóa laø dò thuïc cuûa Thaân xöù vaø dò thuïc cuûa Saéc - Höông - Vò - Xuùc - Phaùp xöù; Ñaéc thuoäc nghieäp cuûa Höông - Vò - Xuùc xöù cuõng nhö vaäy, nghóa laø ñeàu tieáp nhaän dò thuïc cuûa Saéc - Höông - Vò - Xuùc - Phaùp xöù. Nhö vaäy ñaõ noù ñeàu laø Ñaéc nhaát ñònh, Ñaéc khoâng nhaát ñònh thì soá ñoù khoâng xaùc ñònh ñöôïc. Nhöng maø coù nghieäp coù theå tieáp nhaän dò thuïc cuûa taùm Xöù, coù nghieäp coù theå tieáp nhaän dò thuïc cuûa chín Xöù, coù nghieäp coù theå tieáp nhaän dò thuïc cuûa möôøi Xöù, coù nghieäp coù theå tieáp nhaän dò thuïc cuûa möôøi neân Xöù, taát caû ñeàu tröø ra Thanh xöù. Hoûi: Vì sao coù nghieäp coù theå tieáp nhaän dò thuïc cuûa nhieàu Xöù, coù nghieäp coù theå tieáp nhaän dò thuïc cuûa neân ít Xöù? Ñaùp: Neáu nghieäp coù caùc loaïi coâng naêng ñaït ñöôïc caùc loaïi quaû, thì tieáp nhaän dò thuïc cuûa nhieàu Xöù; neáu nghieäp khoâng coù caùc loaïi coâng naêng khoâng ñaït ñöôïc caùc loaïi quaû, thì tieáp nhaän dò thuïc cuûa neân ít Xöù. Nhö haït gioáng beân ngoaøi coù caùc loaïi coâng naêng thì coù ñöôïc caùc loaïi quaû, nhö caây luùa - caây mía - caây nho - ngoù sen...; khoâng coù caùc loaïi coâng naêng thì khoâng coù ñöôïc caùc loaïi quaû, nhö haït caây Toá - chöôùc - ca, Ña - la... Nghóa laø trong ñaàm coù loaïi coû teân laø Toá - chöôùc - ca, neân haït moïc leân neân caây maø laïi cao maáy thöôùc, phía treân coù neân ít laù, hình daùng caây aáy nhö caùi taùn; coù loaøi caây Ña - la cao hôn neân traêm khuyûu tay, phía treân cuõng thöa ít laù, hình daùng caây aáy nhö caùi taùn, thaân caây thaúng tuy cao maø traùi haït raát ít. Nghieäp cuõng nhö vaäy, nhöng maø nghieäp cuûa neân ñôøi coù ñöôïc quaû cuûa ba ñôøi, chöù khoâng coù nghieäp cuûa ba ñôøi maø coù ñöôïc quaû cuûa neân ñôøi; nghieäp cuûa neân saùt-na coù ñöôïc quaû cuûa nhieàu saùt-na, chöù khoâng coù nghieäp cuûa nhieàu saùt-na maø coù ñöôïc quaû cuûa neân saùt-na; bôûi vì quaû cuûa caùc nghieäp thieän - baát thieän laø voâ kyù, nhö nhaân khoâng giaûm

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 19 344

maø quaû ñöôïc sinh ra. Hoûi: Ñoái vôùi taïo nghieäp thì tröôùc tieân laø taïo nghieäp daãn daét chuùng ñoàng phaàn, hay laø tröôùc tieân taïo nghieäp ñaày ñuû chuùng ñoàng phaàn? Ñaùp: Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Tröôùc tieân taïo nghieäp daãn daét, sau ñoù taïo nghieäp ñaày ñuû, neáu tröôùc tieân khoâng daãn daét thì veà sau khoâng coù gì ñaày ñuû ñöôïc. Gioáng nhö thôi veõ, tröôùc tieân ñöa

ra vò trí moâ phoûng, sau ñoù toâ ñieåm theâm nhieàu maøu saéc; ôû ñaây cuõng nhö vaäy. Coù Sö khaùc noùi: Tröôùc tieân taïo nghieäp ñaày ñuû, sau ñoù taïo nghieäp daãn daét, nhö Boà - taùt tröôùc tieân traûi qua ba voâ soá kieáp ñaïo nghieäp ñaày ñuû roài, sau ñoù ôû trong traêm ñaïi kieáp môùi taïo nghieäp daãn daét. Noùi nhö vaäy thì ñaây laø söï vieäc khoâng nhaát ñònh, hoaëc coù Boà - taùt tröôùc tieân taïo nghieäp daãn daét, sau ñoù taïo nghieäp ñaày ñuû; hoaëc coù Boà - taùt tröôùc tieân taïo nghieäp ñaày ñuû, sau ñoù taïo nghieäp daãn daét, tuøy theo yù thích cuûa ngöôøi taïo nghieäp maø phaùt khôûi. Laïi nöõa, coù ba loaïi tieáp nhaän nghieäp dò thuïc: 1. Tieáp nhaän nghieäp thuaän theo phaùp hieän taïi. 2. Tieáp nhaän nghieäp thuaän theo ñôøi sau. 3. Tieáp nhaän nghieäp thuaän theo ñôøi tieáp sau. Tieáp nhaän nghieäp thuaän theo phaùp hieän taïi, neáu nghieäp cuûa ñôøi naøy taïo taùc taêng tröôûng, thì ngay ñôøi naøy tieáp nhaän quaû dò thuïc, chöù khoâng phaûi laø ôû ñôøi khaùc. Tieáp nhaän nghieäp thuaän theo ñôøi sau, neáu nghieäp cuûa ñôøi naøy taïo taùc taêng tröôûng, thì vaøo ñôøi sau seõ tieáp nhaän quaû dò thuïc, chöù khoâng phaûi laø ôû ñôøi khaùc. Tieáp nhaän nghieäp thuaän theo ñôøi tieáp sau, neáu nghieäp cuûa ñôøi naøy taïo taùc taêng tröôûng, thì vaøo ñôøi thöù ba hoaëc laø ñôøi thöù tö veà sau, nhö thöù töï maø tieáp nhaän quaû dò thuïc. Nhöng noùi ñeán thanh aâm cuûa Dò thuïc thì nghóa co nhieàu loaïi. Coù nôi noùi Ñaúng löu goïi laø dò thuïc, nhö noùi Thoï laø dò thuïc cuûa chi aùi. Coù nôi noùi Tröôûng döôõng goïi laø dò thuïc, nhö noùi ñoà aên thöùc uoáng vaø caùc loaïi thuoác thang chöõa beänh coù ñöôïc, laø dò thuïc cuûa nieàm vui. Coù nôi noùi söï vieäc trong giaác mô goïi laø dò thuïc, nhö noùi moäng thaáy nhöõng ñieàu nhö vaäy - nhö vaäy, laø dò thuïc cuûa chuûng loaïi. Coù nôi noùi giaøu coù tieát kieäm goïi laø dò thuïc, nhö noùi ngoâi so naèm ôû loä trình naøy, seõ coù dò thuïc cuûa söï giaøu coù tieát kieäm nhö vaäy. Coù nôi noùi Phaïm vöông goïi laø dò thuïc, nhö noùi Ñaïi Tieân ta coøn chöa ñi xem aùnh saùng naøy coù dò thuïc nhö theá naøo? Coù nôi noùi dò thuïc goïi laø dò thuïc, nhö trong naøy noùi quaû dò thuïc cuûa Saéc... goïi laø dò thuïc. Thuïc coù hai loaïi: 1. Ñoàng loaïi. 2. Dò hoaëc.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 19 345

Ñoàng loaïi thuïc, töùc laø quaû Ñaúng löu, nghóa laø thieän sinh ra thieän, baát thieän sinh ra baát thieän, voâ kyù sinh ra voâ kyù. Dò loaïi thuïc, töùc laø quaû dò thuïc, nghóa laø thieän - baát thieän sinh ra quaû voâ kyù, quaû voâ kyù naøy sinh ra töø nhaân khaùc loaïi cuûa thieän vaø baát thieän cho neân goïi laø dò thuïc. Hoûi: Neáu khaùc loaïi maø thuïc goïi laø quaû dò thuïc, thì taïi sao teân goïi cuûa neõo aùc khoâng phaûi laø thuïc? Ñaùp: Nôi aáy cuõng laø dò thuïc, nhöng bôûi vì thaáp keùm cho neân noùi khoâng phaûi laø thuaàn thuïc; nhö coù nhöõng vaät thuoäc thoân xoùm - thaønh aáp thaáp keùm thì goïi laø khoâng phaûi thoân xoùm - thaønh aáp... Laïi nöõa, bôûi vì quaù thuaàn thuïc cho neân goïi laø khoâng phaûi thuïc, nhö thôi goám vuïng veà nung ñoát caùc loaïi ñoà saønh söù, toán nhieàu rôm coû - cuûi khoâ maø ñoà vaät ñeàu chaùy ruïi, khoâng duøng ñeå trao ñoåi gì ñöôïc, cuõng goïi laø khoâng phaûi thuïc. Neõo aùc cuõng nhö vaäy, bôûi vì quaû khoå ñau quaù nhieàu cho neân goïi laø khoâng phaûi thuïc. Laïi nöõa, ôû nhöõng neõo aáy khoâng coù dò thuïc

cuûa thieän cho neân goïi laø khoâng phaûi thuïc. Hoûi: Neõo suùc sinh vaø neõo quyû cuõng tieáp nhaän quaû thieän, taïi sao neõo aùc ñeàu goïi laø khoâng phaûi thuïc? Ñaùp: Bôûi vì nôi aáy ít quaû thieän cho neân cuõng goïi laø khoâng coù, nhö soâng ít nöôùc cuõng goïi laø khoâng coù nöôùc. Laïi nöõa, neõo aùc kia tuy coù thieän, nhöng khoâng coù theå tu phaùp thieän toát ñeïp khaùc, cho neân goïi laø khoâng phaûi thuïc; vì nhö nhaø noâng thu hoaïch muøa maøng raát ít cuõng goïi laø khoâng phaûi thuïc, maø thaät ra neõo aùc cuõng coù quaû dò thuïc. Hoûi: Taïi sao phaùp höõu laäu thieän vaø baát thieän coù quaû dò thuïc, nhöng phaùp voâ laäu kyù thì khoâng coù quaû dò thuïc? Ñaùp: Bôûi vì caùc duyeân cuûa töï taùnh coù ba loaïi thieáu – ñuû khoâng gioáng nhau, nhö haït gioáng beân ngoaøi. Ví nhö haït gioáng raén chaéc ñaët vaøo giöõa thöûa ruoäng toát, duøng phaân boùn phuû leân vaø nöôùc töôùi thaám, ñaày ñuû söùc maïnh cuûa nhaân duyeân thì seõ naåy maàm. Nhö vaäy, töï taùnh cuûa phaùp höõu laäu thieän vaø baát thieän raát raén chaéc, ñaët vaøo giöõa thöûa ruoäng höõu laäu, töôùi thaám baèng nöôùc AÙi, che phuû baèng nhöõng kieát khaùc, ñaày ñuû söùc maïnh cuûa nhaân duyeân thì maàm höõu laäu moïc leân. Ví nhö haït gioáng raén chaéc ñöa vaøo trong kho laãm, thieáu duyeân cuûa nöôùc - phaân thì khoâng theå naøo naåy maàm ñöôïc. Nhö vaäy, Theå cuûa phaùp höõu vi voâ laäu thieän tuy laø raén chaéc, nhöng thieáu nöôùc AÙi vaø nhöõng kieân khaùc töôùi thaám thì maàm höõu laäu khoâng moïc leân ñöôïc. Ví nhö haït gioáng hö hoaïi tuy ñaët vaøo thöûa ruoäng toát, duøng phaân boùn phuû leân vaø nöôùc töôùi thaám, nhöng thieáu söùc maïnh cuûa nhaân thì khoâng theå naøo naåy maàm ñöôïc. Nhö vaäy, caùc phaùp höõu vi voâ kyù, tuy duøng nöôùc AÙi vaø nhöõng kieán khaùc che phuû töôùi thaám,

maø theå yeáu keùm thì maàm höõu laäu khoâng moïc leân ñöôïc. Hoûi: Laïi vì duyeân cô naøo maø caùc phaùp höõu voâ laäu khoâng coù quaû dò thuïc? Ñaùp: Bôûi vì khoâng phaûi laø ruoäng ñaát-khoâng phaûi laø ñoà duøng, cho ñeán noùi roäng ra. Laïi nöõa, neáu phaùp coù naêng löïc khieán cho sinh-laõo- beänh-töû cuûa caùc coõi-caùc neõo luoân luoân noái tieáp nhau, thì coù quaû ñi thuïc; phaùp voâ laäu coù naêng löïc khieán cho sinh-laõo-beänh-töû cuûa caùc coõi-caùc neõo ñoaïn döùt taát caû, cho neân khoâng coù quaû dò thuïc. Laïi nöõa, neáu phaùp coù naêng löïc khieán cho caùc coõi-caùc neõo daàn daàn taêng tröôûng thì coù quaû dò thuïc; phaùp voâ laäu coù naêng löïc khieán cho caùc coõi-caùc neõo daàn daàn toån giaûm, cho neân khoâng coù quaû dò thuïc. Laïi nöõa, neáu phaùp laø khoå thì sinh- laõo-beänh-töû cuûa caùc coõi theá gian höôùng veà haønh taäp maø coù quaû dò thuïc; phaùp voâ laäu laø khoå thì sinh-laõo-beänh-töû cuûa caùc coõi theá gian höôùng veà haønh dieät, cho neân khoâng coù quaû dò thuïc. Laïi nöõa, neáu phaùp laø söï vieäc cuûa thaân kieán, laø söï vieäc cuûa ñieân ñaûo, laø söï vieäc cuûa tham aùi, laø söï vieäc cuûa tuøy mieân, coù caáu nhieãm-coù ñoäc haïi-coù ueá tröôïc, thuaän theo Khoå-Taäp ñeå rôi vaøo ba coõi thì coù quaû dò thuïc; caùc phaùp voâ laäu khoâng gioáng nhö theá, cho neân khoâng coù quaû dò thuïc. Laïi nöõa, neáu phaùp voâ laäu coù dò thuïc, thì vì nhaân toát ñeïp maø ñöôïc quaû thaáp keùm; nhaân laø phaùp höõu vi voâ

laäu thieän, quaû laø phaùp voâ kyù höõu laäu. Laïi nöõa, neáu phaùp voâ laäu coù dò thuïc, thì vì Thaùnh ñaïo laøm cho coù söï noái tieáp nhau, Thaùnh ñaïo noái tieáp quaû baùo thì traùi ngöôïc vôùi lyù. Laïi nöõa, neáu phaùp voâ laäu coù dò thuïc, thì nôi naøo seõ tieáp nhaän? Neáu ôû coõi Duïc thì khoâng hôïp lyù, bôûi vì phaùp voâ laäu khoâng heä tuoäc coõi Duïc, nhö nghieäp cuûa coõi saéc vaø voâ saéc. Neáu ôû coõi saéc cuõng khoâng hôïp lyù, bôûi vì phaùp voâ laäu khoâng heä thuoäc coõi saéc, nhö nghieäp cuûa coõi Duïc vaø voâ saéc. Neáu ôû coõi voâ saéc thì cuõng khoâng hôïp lyù, bôûi vì phaùp voâ laäu khoâng heä thuoäc coõi Voâ saéc, nhö nghieäp cuûa coõi Duïc vaø coõi Saéc. Neáu ôû ngoaøi ba coõi thì cuõng khoâng hôïp lyù, bôûi vì ngoaøi ba coõi khoâng coù nôi naøo khaùc nöõa. Laïi nöõa, Thaùnh ñaïo voâ laäu ñoái trò vôùi dò thuïc vaø nhaân dò thuïc, neáu coøn coù theå caûm ñeán quaû dò thuïc, thì coøn caàn phaûi ñoái trò; maø ñoái trò dò thuïc naøy voán laø voâ laäu, laïi coøn caûm ñeán dò thuïc; vì ñoái trò dò thuïc aáy laïi phaûi tu Thaùnh ñaïo, ngay Thaùnh ñaïo aáy laïi caûm ñeán dò thuïc. Nhö vaäy laàn löôït chuyeån tieáp thì trôû thaønh voâ cuøng taän, vaäy thì seõ khoâng coù giaûi thoaùt xuaát ly, ñöøng phaùt sinh sai laàm naøy! Vì vaäy, phaùp voâ laäu khoâng coù quaû dò thuïc. Laïi nöõa, neáu phaùp voâ laäu caûm ñeán dò thuïc, thì seõ hoaøn toaøn khoâng ñaït ñöôïc Nieát-baøn, Thaùnh giaû khoâng caàn phaûi chòu khoù sieâng naêng tu taäp, thì daãn ñeán phaùp luaân chuyeån trong sinh töû. Vì vaäy, phaùp voâ laäu khoâng coù quaû dò thuïc.

Hoûi: Laïi vì duyeân côù naøo maø caùc phaùp voâ kyù khoâng coù quaû dò thuïc? Ñaùp: Bôûi vì khoâng phaûi laø ruoäng ñaát-khoâng phaûi laø ñoà duøng, cho ñeán noùi roäng ra. Laïi nöõa, neáu phaùp voâ kyù coù quaû dò thuïc, thì quaû dò thuïc naøy laø chính laø voâ kyù, hay laø thieän-baát thieän? Neáu nhö laø voâ kyù, thì taïi sao goïi laø dò thuïc chöù khoâng phaûi laø dò loaïi thuïc? Neáu laø thieän-baát thieän thì cuõng khoâng phaûi laø dò thuïc, bôûi vì quaû dò thuïc laø voâ kyù. Laïi nöõa, neáu phaùp voâ kyù coù dò thuïc, thì quaû dò thuïc naøy la voâ kyù cho neân phaûi coù dò thuïc, ngay nôi dò thuïc aáy laïi caàn phaûi töï noù caûm ñeán quaû dò thuïc khaùc. Nhö vaäy, laàn löôït chuyeån tieáp thì trôû thaønh voâ cuøng taän, vaäy thì seõ khoâng coù giaûi thoaùt xuaát ly, ñöøng phaùt sinh sai laàm naøy! Vì vaäy phaùp voâ kyù khoâng coù quaû dò thuïc. Bôûi vì caùc loaïi nhaân duyeân nhö vaäy, cho neân chæ rieâng caùc phaùp höõu laäu thieän-baát thieän laø nhaân dò thuïc.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.